

Apstiprināts

Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskola

25.11.2014.Senāta sēdē,

Protokols Nr.S/14-4

BALTIJAS PSIHOLOĢIJAS UN MENEDŽMENTA AUGSTSKOLAS

Profesionālās augstākās izglītības studiju programmas

„Eiropas ekonomika un bizness”

(42310)

profesionālā bakalaura grāda uzņēmējdarbībā

un

ekonomista

kvalifikācijas iegūšanai

pašnovērtējums

2013./2014.māc.g.

Rīga – 2014

Saturs

II. STUDIJU PROGRAMMAS „EIROPAS EKONOMIKA UN BUSINESS” RAKSTUROJUMS	4
2.1. Studiju programmas „Eiropas ekonomika un business” īstenošanas mērķi un uzdevumi .	4
2.2. Studiju programmas „Eiropas ekonomika un business” paredzētie rezultāti.....	6
2.3. Studiju programmas plāns (studiju kursu un studiju moduļu saraksts un to apjoms kredītpunktos, sadalījums pa studiju programmas obligātās, ierobežotās izvēles vai brīvās izvēles daļām, norādot to apjomu kredītpunktos, īstenošanas plānojums).....	8
2.4. Studiju kursu un studiju moduļu apraksti	11
2.5. Studiju programmas organizācija	11
2.5.1. Studiju programmas organizācijas struktūra	11
2.5.2. Studiju programmas satura struktūra	12
2.5.3. Iekšējā audita organizācija izglītības kvalitātes pārvaldības sistēmā	12
2.6. Prasības, uzsākot studiju programmu	13
2.7. Studiju programmas praktiskā īstenošana (izmantotās studiju metodes un formas, tālmācības metožu izmantošana)	14
2.8. Vērtēšanas sistēma (izglītības kritēriji un vērtēšanas metodes studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, pārbaudes formas un kārtība)	17
2.9. Studiju programmas izmaksas	19
2.10. Studiju programmas „Eiropas ekonomika un business” atbilstība profesionālās augstākās izglītības valsts standartam un profesijas standartam un citiem normatīvajiem aktiem augstākajā izglītībā	19
2.11 Salīdzinājums ar vienu tāda paša līmeņa un tādām pašām studiju virzienam atbilstošu Latvijas un vismaz divām Eiropas Savienības valsts atzītu augstskolu vai koledžu studiju programmām.....	20
2.11.1. Salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām Latvijā.....	20
2.11.2. Salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām ārvalstīs.....	21
2.12. Informācija par studentiem:.....	22
2.13. Studējošo aptaujas un to analīze	22
2.14. Absolventu aptaujas un to analīze	23

2.15. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā	25
2.16. Pasākumi programmas pilnveidošanai	25
IV. STUDIJU VIRZIENA PAŠNOVĒRTĒJUMA PIELIKUMI .Error! Bookmark not defined.	

II. STUDIJU PROGRAMMAS „EIROPAS EKONOMIKA UN BUSINESS” RAKSTUROJUMS

2.1. Studiju programmas „Eiropas ekonomika un bizness” īstenošanas mērķi un uzdevumi

Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskola (BPMA) no 2005.gada realizē profesionālo bakalaura studiju programmu ekonomikā un uzņēmējdarbībā otrā līmeņa profesionālās izglītības iegūšanai un piektā līmeņa profesionālās kvalifikācijas „ekonomists” iegūšanai.

Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskolas profesionālā bakalaura studiju programma “**Eiropas ekonomika un bizness**” (kods 42345), tika izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas Augstskolu likumu, Zinātniskās darbības likumu, LR IZM klasifikāciju, LR MK noteikumiem Nr. 481 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” ar grozījumiem: 29.05.2007. MK noteikumi Nr.348. un 5. kvalifikācijas līmeņa ekonomista profesijas standartu, kas bija apstiprināts LR IZM 2004. gada 20. aprīļa rīkojumā Nr.241. un saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2011.gada 21.marta sēdē, protokols Nr.3 .

Izmantojot kā atskaites punktu *Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru*, kurā definēti līmeņi un atbilstība starptautisko profesionālo organizāciju standartiem - 4 galvenajiem augstākās izglītības mērķiem (personības attīstība, demokrātiskas sabiedrības un zinātnes attīstības uzdevumu risināšana, darba tirgus prasību apmierināšana, ilgtspējīgas attīstības nodrošināšana) - bija iespēja skaidri noformulēt studiju programmas “**Eiropas ekonomika un bizness**” mērķus un uzdevumus, studiju rezultātus un, pamatojot uz to, visu studiju programmu. Studiju programmas mērķi un uzdevumi ir skaidri, sasniedzami un pārbaudāmi un ir saskaņā ar BPMA izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, formulēti studiju rezultāti ļauj veidot efektīvu vērtēšanas sistēmu. Studiju programmas apgūšana dod iespēju iegūt piekto profesionālās kvalifikācijas līmeni, t.i., - noteiktas nozares speciālista augstāko kvalifikāciju – „*ekonomists*”, un iegūstamo grādu - *profesionālais bakalaurs uzņēmējdarbībā*.

Profesionālā bakalaura studiju programmas „**Eiropas ekonomika un bizness**” **stratēģiskais mērķis**, saskaņā ar Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskolas *darbības un attīstības ilgtermiņa stratēģijai 2012.-2018.gadam*. (APSTIPRINĀTA BPMA Satversmes sapulcē 01.02.2012.g.) ir **sagatavot piektā līmeņa profesionālajai kvalifikācijai atbilstošus speciālistus, kas ir apguvuši ekonomista profesijai nepieciešamās teorētiskās zināšanas, praktiskās un**

pētnieciskā darba iemaņas darbam valsts un pašvaldību institūcijās, komercsabiedrībās, nevalstiskajās organizācijās un starptautiskajos uzņēmumos.

Programmas specifiskie mērķi:

- Nodrošināt programmā studējošajiem iespēju iegūt vispusīgas zināšanas un izpratni ekonomikas nozarē kopumā, kā arī prasmes un praktisko iemaņu apguvi atbilstoši izvēlētajam studiju virzienam;
- Veidot programmā studējošajiem prasmes pielietot zinātnisko pieeju problēmu risināšanā un veikt pētniecisko darbību, izmantojot apgūtos teorētiskos pamatus un prasmes;
- Radīt savstarpēji rosinošu vidi studentu un docētāju personiskajai un profesionālajai saskarsmei; sekmēt studējošajiem vispārējo prasmju attīstību, t.sk., prezentācijas, komunikācijas spējas, spēja strādāt komandā u.c.
- Rosināt docētāju kvalifikācijas paaugstināšanu, viņu sadarbību ar citām Latvijas un ārvalstu izglītības iestādēm, zinātniskās un pētnieciskās aktivitātes, jaunu izglītības tehnoloģiju apgūšanu un to ieviešanu studiju procesā;
- Papildināt studiju materiāli tehnisko bāzi atbilstoši Eiropas attīstīto valstu līmenim.

Mērķa sasniegšanai programmā izvirzīti sekojoši **uzdevumi**:

1) Vispārizglītojošajā aspektā:

- ✓ attīstīt studentos mūsdienu darba tirgū pieprasītas vispārējas kompetences, atbilstoši profesijas standartam "Ekonomists";
- ✓ nostiprināt teorētiskās zināšanas praktiskajā darbā;
- ✓ attīstīt centienus patstāvīgai zināšanu paplašināšanai un praktisko iemaņu nostiprināšanai;
- ✓ attīstīt informācijas avotu izmantošanas prasmi sekmīgai studiju un profesionālo uzdevumu veikšanai;
- ✓ attīstīt studentos prasmes mūsdienu informāciju tehnoloģiju lietošanā;
- ✓ veidot studentos prasmes veikt patstāvīgus pētījumus izvēlētajā studiju apakšnozarē un rezultātus apkopot bakalaura darbā.

1) Profesionālajā aspektā:

- ✓ nodrošināt jaunāko atziņu un diskusiju apgūšanu ekonomikā un vadības zinātnē;
- ✓ iepazīstināt ar Eiropas valstu ekonomiskās attīstības problēmām un tendencēm; sniegt Eiropas integrācijas procesa analīzi, nosakot problēmas un attīstības perspektīvas;
- ✓ nodrošināt zināšanas par biznesa organizāciju, vadīšanu un specifiku Eiropā;
- ✓ piedāvāt tādu programmas saturu, kas ļaus programmas, beidzējiem risināt sarežģītus analītiskos uzdevumus un pieņemt lēmumus ekonomikas un biznesa jomā, kā arī turpināt studijas maģistrantūrā;

- ✓ veidot studējošajos izpratni par uzņēmējdarbību, tās zinātnisku un praktisku vadību, kā arī attīstīt ekonomisko procesu analīzes iemaņas;
- ✓ veidot studentos prasmes un iemaņas vadībizinības izmantot praktiski, identificējot, analizējot un risinot uzņēmējdarbības problēmas;
- ✓ sniegt studentiem zināšanas par komercdarbību reglamentējošiem tiesību aktiem; LR un Eiropas likumdošanas un tiesiskās sistēmas pamatu apgūšanā īpaši, kas saistīta ar uzņēmējdarbību;
- ✓ veidot studentos prasmes pārzināt komercdarbības vidi;
- ✓ sniegt studentiem zināšanas ekonomikas datu apkopošanā un interpretācijā.

2) Sociāli-komunikatīvajā aspektā:

- ✓ bagātināt komunikatīvo un ekonomiskās darbības pieredzi;
- ✓ attīstīt motivāciju sava kultūras līmeņa, erudīcijas paaugstināšanai, redzes loka paplašināšanai;
- ✓ attīstīt prasmi un vēlēšanos veidot starppersoniskus un starpkultūru kontaktus un uzturēt tos;
- ✓ veidot studentos prasmes iekļauties un strādāt uzņēmuma kultūrvidē;
- ✓ radīt apstākļus valsts valodas apgūšanai un pilnveidošanai;
- ✓ motivēt multilingvālisma attīstību un jaunu svešvalodu apgūšanu.

Programmas mērķi un uzdevumi tika precizēti un papildināti, ņemot vērā rekomendācijas, kuras ieteica akreditācijas eksperti 2008.gada un Eiropas Sociālā fonda projekta "Augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšana un priekšlikumi kvalitātes paaugstināšanai" (turpmāk – fonda projekts).

2.2. Studiju programmas „Eiropas ekonomika un bizness” paredzētie rezultāti

Otrā līmeņa profesionālas augstākas izglītības bakalaura studiju programmas „**Eiropas ekonomika un bizness**” apgūšanas plānotie **rezultāti** ir zināšanas, prasmes un kompetences, kas atbilst 5. kvalifikācijas līmeņa profesijas standartam “Ekonomists”. Atbilstoši profesijas standartam speciālists, kurš apguvis studiju programmu, ir sagatavots darbam ekonomista kvalifikācijā. Ekonomists pēta dažādas ekonomiskās problēmas – makroekonomiskos procesus, naudas apgrozību, ražošanas veidus un tirgvedību, nacionālās un starptautiskās tirdzniecības tendences, valūtas finansiālo politiku un cenu politiku, nodarbinātību, darba ražīgumu un samaksu, ražošanas izdevumus, kā arī konsultē šajos jautājumos; vāc, analizē un interpretē ekonomikas datus, izmantojot ekonomikas teorijas, kā arī dažādas statistikas un citas metodes; konsultē ekonomiskās politikas un darbības virziena izvēles jautājumos, ņemot vērā iepriekšējos, esošos un sagaidāmos ekonomiskos faktorus un tendences; gatavo zinātniskos rakstus un pārskatus; veic citus līdzīga satura uzdevumus; vada citus darbiniekus.

Studiju programmas rezultāti saskaņoti ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) definētajām zināšanām, prasmēm un kompetencēm (LR Ministru kabineta 2010.gada 5.oktobra noteikumi Nr. 931). Sagaidāmie rezultāti atbilst programmas mērķiem un uzdevumiem (skat. šī dokumenta sadaļu 2.1.) tika koriģēti saskaņā ar akreditācijas (2008.g.) un fonda projekta (2011. g.) ekspertu rekomendācijām.

Lai sasniegtu programmas mērķi un uzdevumus, studiju programmai definēti šādi studiju **rezultāti** (*zināšanas un prasmes*):

1. Demonstrēt padziļinātas zināšanas un izpratni par ekonomikas daudzveidīgās norises kopsakarībām, attīstības tendencēm globalizācijas kontekstā.
2. Prasme novērtēt un analizēt uzņēmējdarbības vidi vietējā un starptautiskajā tirgū.
3. Patstāvīgi pielietot jaunākās teorijas, atklājumus, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu zinātniski pētniecisko un jaunrades darbību, kas nodrošina radošo domāšanu.
4. Prasme patstāvīgi teorētiskās zināšanas izmantot praktiskajā uzņēmējdarbībā un uzņēmumu vadīšanā, sekmējot inovatīvu risinājumu ieviešanu.
5. Prasme strādāt starptautiskā komandā, spēja izprast dažādu grupu intereses, argumentēti izskaidrot un diskutēt viedokli, labas komunikācijas un konflikta vadīšanas prasmes.
6. Spēja patstāvīgi pilnveidot profesionālās kompetences un specializāciju, nostiprinot teorētiskās zināšanas un izmantojot jaunākās un progresīvākās pieejas.
7. Prasme analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas un kritiski novērtēt situāciju, risināt aktuālos uzņēmuma vadīšanas jautājumus, pieņemot lēmumus, veikt augsti kvalificētas profesionālas funkcijas.
8. Demonstrēt uzņēmuma un projektu vadīšanas prasmes, nodrošinot uzņēmuma konkurētspējīgu darbību, paaugstinot tā pievienoto vērtību mainīgajos un globālās ekonomikas ilgtspējīgas attīstības apstākļos.
9. Parādīt izpratni un ētisku atbildību par profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību.

Pēc bakalaura programmas apgūšanas students, kurš sekmīgi apguvis programmu, ir kvalificēts ekonomists Eiropas ekonomikas un biznesa jomā, kuru raksturo šādas **kompetences**:

2.2.1. tabula

Profesionālas ekonomista kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - prot pētīt dažādas ekonomiskās problēmas, novērtēt uzņēmējdarbības vidi un tās iespējamās izmaiņas; - prot vākt, analizēt un interpretēt ekonomisku informāciju, izvērtēt un salīdzināt ekonomiskas darbības alternatīvas, novērtējot to iespējamās sēkas; - veic ekonomisko un finanšu analīzi; - orientējas banku un finanšu sektora darbība un nodokļu sistēmā; - prot izprast grāmatvedības operācijas, ekonomiskas darbības uzskaiti un kontroli; - novērtē situāciju tirgū un pielāgo uzņēmējdarbību atbilstoši tirgus prasībām; - pārzina lēmumu pieņemšanas metodes, vada procesus un resursus ar mērķi nodrošināt to efektīvu izmantošanu; - veic ekonomiskās darbības procesu un rezultātu analīzi.
---	--

Komunikatīvās kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - pārvalda klausīšanas, runas, lasīšanas un rakstīšanas kultūru; - ar cieņu un labvēlību attiecas pret saskarsmes partneriem; - ievēro etiķeti dažādās saskarsmes situācijās; - izmanto saskarsmes psiholoģijas prasmes un zināšanas; - ievēro adresāta īpatnības, saskarsmes komunikatīvās intences un apstākļus; - cenšas ievērot vispārējos retorikas likumus un mūsdienu saskarsmes paraugus; - sagatavo un sniedz prezentācijas.
Valodas kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - prot lietot apgūstamās svešvalodas profesionālās darbības ietvaros; - prot izmantot dažāda veida vārdnīcas, izziņu krājumus, enciklopēdijas; - izmanto valodu zināšanas ekonomiskās informācijas vākšanā, pētīšanā, analīzē; - izmanto valodu zināšanas saskarsmē ar ārzemju partneriem; - attīsta valodas prasmes savā profesionālajā darbībā.
Tiesiskās kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - izprot likumdošanas procesu un tā ietekmi uz ekonomiku; - orientējas Eiropas tiesību jomā; - izprot un pielieto savā praktiskajā darbā Latvijas un Eiropas likumu tiesiskās normas; - konsultē ekonomiskos, politiskos jautājumos, ņemot vērā likumdošanas normas.
Informācijas tehnoloģiju kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - prot lietot modernās informācijas tehnoloģijas profesionālās kompetences ietvaros; - prognozē un plāno ekonomisko darbību ar informācijas tehnoloģiju izmantošanu.
Kulturoloģiskās kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - orientējas savas valsts un pasaules aktualitātēs; - attiecas ar izpratni un cieņu pret sarunu biedra nacionālajām un kultūras īpatnībām un spēj ievērot šos faktorus saskarsmē; - uzkrāj un pilnveido pieredzi starpkultūru komunikācijā; - ievēro ētiskos aspektus mērķu formulēšanā un sasniegšanā.
Studiju kompetences	<ul style="list-style-type: none"> - prot atrast un izmantot nepieciešamo informāciju; - prot atlasīt un sistematizēt informāciju savas profesionālās darbības ietvaros; - prot papildināt savas zināšanas ekonomikas jomā, izmantojot dažādus informācijas avotus; - seko ekonomikas teorijas un prakses sasniegumiem, izmanto tos savā profesionālajā darbībā; - veic zinātniskās pētniecības darbu, attīstot ekonomikas teorijas, koncepcijas un metodikas; - prot formulēt problēmas, dot uzdevuma nostādni; - pārvalda dažādus atmiņas trenēšanas un attīstīšanas veidus; - pastāvīgi paaugstina savu kvalifikāciju.

Studiju rezultāti sasniegti ar katra studiju kursā izvirzītajiem rezultātiem un īstenoto pārbaudes formu. Programmas apguve sagatavos nākamās absolventus uzņēmumu un to struktūrvienību vadīšanai, veidos izpratni par profesionālu un sabiedriski aktuālu problēmu atklāšanas un risināšanas nozīmīgumu, kā arī rosinās iesaistīšanos mūžizglītībā.

2.3. Studiju programmas plāns (studiju kursu un studiju moduļu saraksts un to apjoms kredītpunktos, sadalījums pa studiju programmas obligātās, ierobežotās izvēles vai brīvās izvēles daļām, norādot to apjomu kredītpunktos, īstenošanas plānojums)

Studiju programmas ilgums: 4 gadi pilna laika studijās

4,5 gadi nepilna laika studijās

Studiju programmas apjoms: 160 kredītpunkti (240 ECTS)

Kredītpunkti: 1 KP ir 40 akadēmiskā darba stundas nedēļā

Kopējais kredītpunktu apjoms (160 kp) un mācību plāna struktūra (Vispārizglītojošie studiju kursi, Nozares teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģiju kursi, Nozares profesionālās specializācijas kursi, Brīvās izvēles kursi) akreditācijas periodā nav mainījušies.

Programmas pamatdaļas ir:

studiju kursi – 122 kredītpunkti jeb 76,25% apjoma;

prakse – 26 kredītpunkti jeb 16,25% apjoma;

bakalaura darbs - 12 kredītpunkti jeb 7,5% apjoma.

Studiju programmas kursi atbilstoši LR MK noteikumiem Nr.481 “Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” veido 4 grupas:

A I - vispārizglītojošie studiju kursi – 20 kredītpunkti jeb 16,4%;

A II – nozares teorētiskie pamatkursi un informācijas tehnoloģiju studiju kursi - 36 kredītpunkti jeb 29,5%;

B - nozares profesionālās specializācijas studiju kursi - 60 kredītpunkti jeb 49,2%;

C - brīvās izvēles studiju kursi - 6 kredītpunkti jeb 4,9%.

Studiju gads ir sadalīts divos semestros. Studiju laikā ir paredzēta profesionālā prakse. Studiju programmas uzsākšanu, studijas, iespējamo kursu secību un priekšnoteikumus, kā arī sekmīgu studiju programmas pabeigšanu reglamentē BPMA normatīvie dokumenti.

Šobrīd realizējamais mācību plāns ir parādīts Pielikumā Nr.1.

2013./2014. studiju gadā mācību plānos tika veiktas izmaiņas. Šīs izmaiņas ir notikušas studiju procesa organizācijas kvalitātes pārvaldības iekšējās sistēmas ietvaros (skat. 2.5.).

Programmas Padomes lēmums tika pieņemts pamatojoties uz LR Ministru kabineta prasībām Nr. 347 un 348 un BPMA Senāta lēmumu par mācību procesa optimizāciju. Tāpat izmaiņas tika veiktas atbilstoši 2008.gada akreditācijas ekspertu un 2011. gada fonda projekta ekspertu rekomendācijām, kā arī atbilstoši jaunā Ekonomista profesijas standarta prasībām.

Ir veiktas sekojošas izmaiņas:

- ✓ Vienas disciplīnas sadaļas ir apvienotas kā kopēja priekšmeta daļas, tādējādi samazinot priekšmetu skaitu.
- ✓ Vienam priekšmetam tika mainīts nosaukums.
- ✓ Daļa priekšmetu ir pārnesta no viena bloka otrā, pārdalīti kredītpunkti kopīgās disciplīnas ietvaros.
- ✓ No jauna ieviesti (2 kp): Fandraizings (2 k.p.).

Visas izmaiņas studiju plānā ir apkopotas tabulā 2.3.1.

2.3.1. tabula

Izmaiņas studiju plānā

2012./2013.		2013./2014.		Izmaiņas kp
Disciplīna	Kp	Disciplīna	Kp	
Profesionālā svešvaloda II	4 AI	Profesionālā svešvaloda II	4 C	0
Eiropas valstu ekonomika	2 B	Eiropas valstu ekonomika	2 AII	0
Latvijas tautsaimniecība	2 C	Latvijas tautsaimniecība	2 AII	
Pedagoģijas pamati	1A	Pedagoģijas pamati	2C	+1
Biznesa svešvaloda I	4AII			-4
Profesionālā svešvaloda I	3	Profesionālā svešvaloda I	8	+5
ES: institūcijas, politika, ekonomika	2 AII	ES: institūcijas, politika, ekonomika	3 AII	+1
Loģika	2AI	Loģika un retorika	3AI	-2
Retorika	2C			
Vispārēja psiholoģija	2 A	Psiholoģija	2 AII	-2
Sociālā psiholoģija	2A			
Komercdokumentācija un lietišķā saskarsme	1AI	Datorlietvedība	2AI	0
Informātika	1AII			
Biznesa komunikācijas	2C	Lietišķā saskarsme	2C	0
		Fandraizings	2C	+2
		Kopā:		+1

Secinājums: izmaiņas studiju programmā sastāv kopumā 1.k.p, kas nepārsniedz 20% no studiju programmas kopēja kredītpunktu skaita (160).

2.4. Studiju kursu un studiju moduļu apraksti

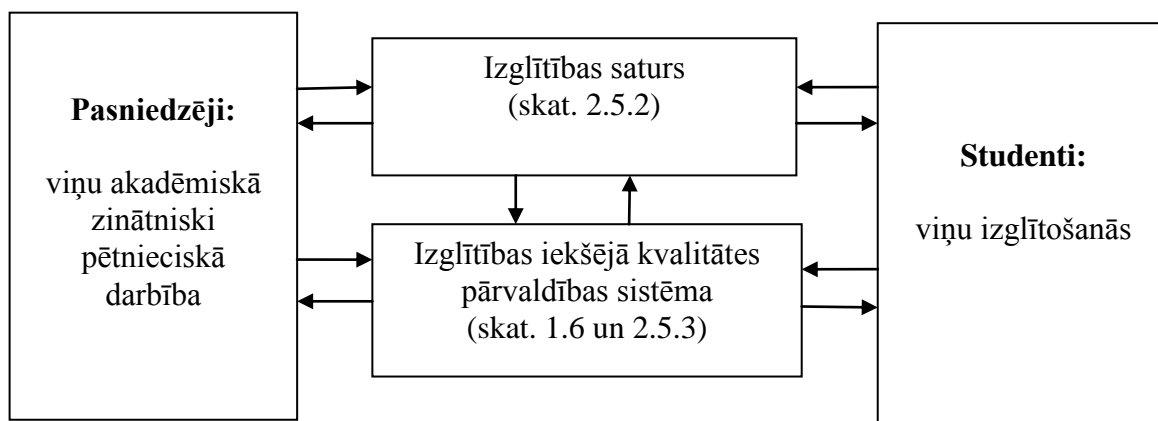
Atbilstoši programmas iepriekšējo akreditāciju komisiju rekomendācijām studiju plānā ir izveidoti atsevišķi priekšmetu moduļi:

- ✓ Svešvalodas (10 kp);
- ✓ Ekonomiskās teorija (7 kp);
- ✓ Reģionālā ekonomika (7 k.p.);
- ✓ Matemātiskās metodes ekonomikā (11 kp);
- ✓ Informācijas sistēmas (4 kp);
- ✓ Ekonomika un uzņēmējdarbība (16 kp);
- ✓ Grāmatvedība un nodokļi (11 kp);
- ✓ Vadīšana (11 kp);
- ✓ Finances (10 kp);
- ✓ Bankas un vērtspapīri (8 kp);
- ✓ Tirgziņība (7 kp)
- ✓ Politika un tiesības (6 kp).

2.5. Studiju programmas organizācija

2.5.1. Studiju programmas organizācijas struktūra

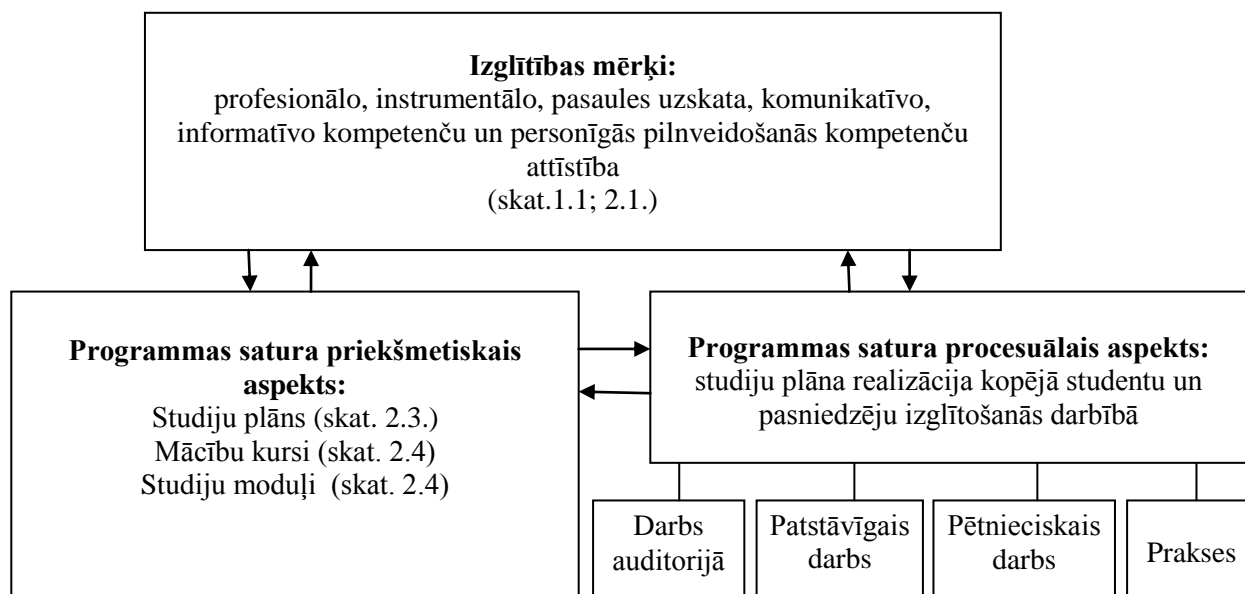
Programmas struktūra parādīta 2.5.1.1. shēmā.

Shēma 2.5.1.1. Studiju programmas organizācijas struktūra

2.5.2. Studiju programmas satura struktūra

Studiju programmas „Eiropas ekonomika un bizness” satura struktūra parādīta 2.5.2.1. shēmā.

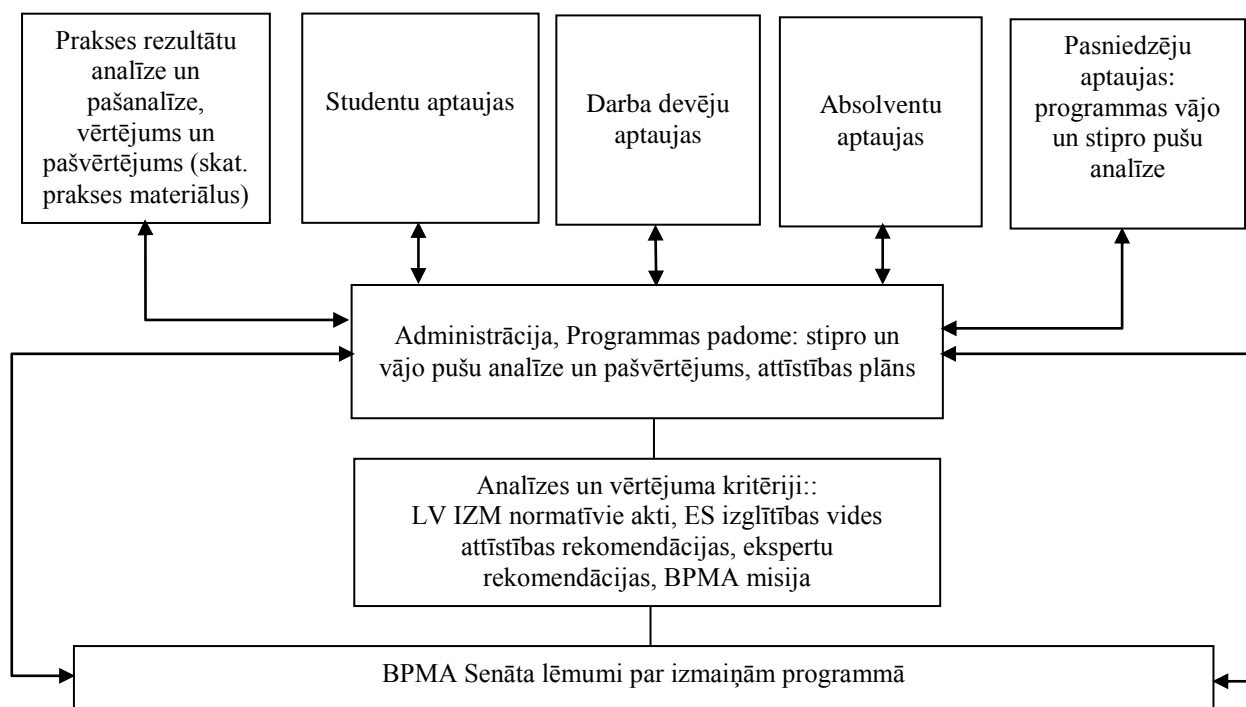

2.5.2.1. shēma. BPMA studiju programmas „Eiropas ekonomika un bizness” satura struktūra

2.5.3. Iekšējā audita organizācija izglītības kvalitātes pārvaldības sistēmā

Iekšējā izglītības kvalitātes pārvaldības sistēma studiju programmas ietvaros parādīta punktā

1.6. Šīs sistēmas svarīga sastāvdaļa ir iekšējais kvalitātes audits. Tā struktūra parādīta 2.5.3.1.

shēmā:

2.5.3.1. shēma. Iekšējā izglītības kvalitātes pārvaldības sistēma

Studiju procesa kvalitātes nodrošināšanai tiek veikti vairāki pasākumi:

- Katru gadu studiju programmas direktors sagatavo studiju programmas pašnovērtējumu, kuru prezentē BPMA Senātā. Senats izskata un apstiprina pašnovērtējuma ziņojumu, ievietojot to augstskolas mājas lapā.
- Līdz studiju gada sākumam studiju programmas direktors sagatavo semestru plānus jaunajam mācību gadam, kā arī plāno aktivitātes programmas studentiem un docētājiem, piemēram, konferences, pētījumi, mācību ekskursijas, vieslekcijas, publikācijas u.tml..
- Regulāras studējošo, darba devēju un absolventu aptaujas, kuru rezultāti tiek ņemti vērā, plānojot turpmāko darbu.
- Katru gadu mācībspēki aktualizē studiju kursu aprakstus un pārbaudījumu materiālus, papildinot tos ar aktuālām tēmām un jaunāko literatūru.
- Gala pārbaudījumu norise un kvalifikācijas darbu aizstāvēšanai tiek veidota komisija saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, kurā ietilpst darba devēju pārstāvji.

2.6. Prasības, uzsākot studiju programmu

Vispārējie iestāšanās nosacījumi ir izklāstīti Nolikumā par uzņemšanas noteikumiem un imatrikulācijas kārtību Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskolā (APSTIPRINĀTS 07.11.2012. BPMA Senāta sēdē, Protokols Nr. 04/12). Izdots saskaņā ar LR Augstskolu likuma 45., 46., 47. pantu, 2006. gada 10. Oktobra LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 846 „Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās”, 2004. gada 16. Novembra LR Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 932 „Studiju uzsākšanas kārtība vēlākos studiju posmos” 2003. gada 11. marta LR MK noteikumiem Nr.112 „Kārtība, kādā izglītojamie atbrīvojami no noteiktajiem valsts pārbaudījumiem”.

Ar dokumentu var iepazīties BPMA mājas lapā <http://www.bpma.edu.lv> un Uzņemšanas komisijā Lomonosova ielā 4, 208. kabinetā.

Lai noslēgtu studiju līgumu un uzsākt mācības „Eiropas ekonomika un bizness” studiju programmā, reflektantam BPMA Uzņemšanas komisijai jāiesniedz sekojoši dokumenti:

1. pase;
2. deklarētās dzīvesvietas izziņa (kura ir izsniegta tekošā gada laikā) vai jāuzrāda pase, kurā ir dzīvesvietas pieraksta atzīme (ja pieraksta zīmogs pasē ir derīgs);
3. pilnu vidējo izglītību apliecinošs dokuments – atestāts/diploms un tā pielikumi, un, ja tāds ir, – centralizēto eksāmenu sertifikāti;

4. ja reflektants ieguvis izglītību vai tās daļu apguvis ārpus Latvijas – izziņa no LR Akadēmiskās informācijas centra par katru izglītības dokumentu;
5. gadījumā, ja reflektantam ir mainījies uzvārds (vārds), jāiesniedz dokumenti, kuri apliecina šīs izmaiņas (laulības apliecība, dokuments par uzvārda (vārda) maiņu u. tml.);
6. medicīniskā izziņa (datēta ne vēlāk kā gadu iepriekš), ar ārsta slēdzienu, ka persona var uzsākt/turpināt studijas augstskolā;
7. 4 fotokartiņas (3x4 cm);
8. maksājuma dokuments par dokumentu noformēšanas apmaksu, saskaņā ar BPMA Senāta noteiktajiem tarifiem;
9. maksājuma dokuments par pirmā apmācību semestra apmaksu, saskaņā ar BPMA Senāta noteiktajiem tarifiem;
10. pēc reflektanta vēlēšanās var tikt iesniegtas to dokumentu kopijas, kuras viņam dod papildus tiesības un garantijas (priekšmetu olimpiāžu un radošu konkursu dalībnieka diplomu u.t.t.).

Ārzemju reflektantiem papildus jāiesniedz:

- pastāvīgās uzturēšanās atļaujas Latvijas Republikā kopija, ja tāda ir;
- plaušu rentgena rezultāts (izņemot Eiropas Savienības valstu pilsoņus), ar skaidru ierakstu par to, ka nav tuberkulozes (oriģināls paliek reflektanta personas lietā).

Personai ar augstāko vai daļēji apgūtu augstāko izglītību papildus jāiesniedz:

- diploms, diploma pielikums un/vai akadēmiskā izziņa;
- pārskaitīšanas veidlapa (noformē atbilstošās studiju programmas direktors, oriģināls paliek reflektanta personas lietā);
- reflektanta iesniegums ar studiju programmas direktora rezolūciju par reflektanta uzņemšanu attiecīgajā studiju posmā (oriģināls paliek reflektanta personas lietā);
- maksājuma dokuments par individuālā plāna apmaksu, saskaņā ar BPMA Senāta noteiktajiem tarifiem.

2.7. Studiju programmas praktiskā īstenošana (izmantotās studiju metodes un formas, tālmācības metožu izmantošana)

Studiju formu un metožu izvēli nosaka programmas „Eiropas ekonomika un business” galvenie mērķi un uzdevumi. Studiju programmas koncepciju veido un uztur studiju programmas padome, kas deleģē pilnvaras vadīt programmas procesa administrēšanu programmas direktoram, savukārt, direktors piesaista mācību spēkus tālākai studiju kursu docēšanai. Docētājs veido savu studiju kursu

mūsdienu augstākās izglītības pedagoģijas prasībām, sekmējot zināšanu, prasmju un kompetenču pilnveidi.

Studiju programmas galvenās studiju formas ir lekcijas, semināri, praktiskās nodarbības, studējošo patstāvīgais darbs, iepazīšanas prakse, kā arī pamata prakse un projektu prakse. Programmas realizācijas gaitā tiek uzturēta prasība par lekciju un praktisko nodarbību skaita atbilstību studiju kursu programmās noteiktajam apjomam. Docētāju uzdevums ir pilnveidot gan teorētisko, gan praktisko nodarbību saturu un dažādot materiāla pasniegšanas formas.

Saskaņā ar mūsdienu augstskolu didaktikas prasībām pārskatāmā periodā akcents tika likts uz aktīvajām mācību metodēm gan lekcijās, gan praktiskajās nodarbībās un semināros, lai attīstītu studējošo profesionālās zināšanas un prasmes. Tāpēc līdzās tradicionālām mācību metodēm arvien vairāk tika pielietotas interaktīvās metodes iesaistot studentus nelielās grupās aktīvā darbībā diskusijās, projektos, prezentācijās, konferencēs utt. Docētāji plaši izmanto kooperatīvās mācīšanās un kritiskās domāšanas stratēģijas, liels uzsvars studiju procesa likts uz moderno domāšanas tehnoloģiju (analītiskās, kritiskās, problēmiskās, sistēmiskās un radošas domāšanas), grupu, komandu un kooperatīvā darba paņēmieni, saskarsmes, publiskās uzstāšanās u.c. pamatprasmju apguvi, studentu individuāli un /vai grupās veiktu patstāvīgo un pētniecisko darbu – literatūras, periodikas, normatīvo dokumentu, datu bāzu u.c. informācijas avotu studijām, referātu un studiju darba izstrādi.

Praktiskajām nodarbībām ir liels īpatsvars tajosursos, kuru programma paredz praktisku iemaņu apguvi, kā arī profesionālās specializācijas studiju kursu apgūvē. Praktiskās nodarbības atsevišķosursos notiek arī ārpus augstskolas, mācību disciplīnas raksturam atbilstošās iestādēs. Programmas īstenošanā liela uzmanība tiek veltīta starpdisciplināram procesu skatījumam, jo ekonomika un business prasa dažādu straprofesionāļu aspektu pārzināšanu to mijiedarbībā. Vieslekcijās un konferencēs notiek **diskusijas ar speciālistiem** par aktuālajām ekonomikas un uzņēmējdarbības problēmām.

„Eiropas ekonomika un business” programmā aktīvi tiek izmantota **“case-method”**, **„case-study”** – konkrētu piemēru prakses izpēte un analīze Šī speciāla mācību metode ļauj nodrošināt lai apgūtu saiti starp teorijām un to pielietošanu, izskaidrojot prakses konkrētas situācijas. Šo metodi izmantojam visos auditornodarbību līmeņos – lekcijās, semināros, praktikumos – ar mērķi: nostiprināt interesi par aktuālām problēmām un pētāmām idejām.

Studiju procesā nozīmīgu vietu ieņem **studentu patstāvīgais darbs**. Patstāvīgās auditoriju nodarbības tiek organizētas datorklasēs katru dienu no plkst. 14:30 līdz 17:30, kur studenti izpilda pasniedzēju uzdevumus, bet apgūstot sarežģītas tēmas, kā tas notiek matemātiskajās disciplīnās, nepieciešamības gadījumā, pasniedzēji vēl papildus konsultē studentus.

Organizējot patstāvīgo darbu, plaši tiek izmantotas BPMA Interneta tīkla portāla iespējas, kas ļauj izsniegt studentiem kontroldarbus un informēt par pasniedzēju konsultāciju dienām. Studentiem ir pietiekošas iespējas kontaktēties ar docētājiem un saņemt nepieciešamās konsultācijas un palīdzību. Saziņas iespējas ir gan klātienes konsultācijās, kuras notiek pēc iepriekš sastādītā saraksta, gan elektroniski (Skype sistēmā), kuras notiek pēc docētāja un studējošā savstarpējās vienošanās. Lai pilnveidotu studiju procesu, ir veikta studējošo anketēšana.

Tehnisku un informatīvu līdzekļu pielietošana studiju programmā. Disciplīnās, kas saistītas ar informātiku, informācijas un reklāmas tehnoloģijām, lekciju laikā datorklase tiek izmantota, lai varētu praktiski nodemonstrēt attiecīgo informāciju vai reklāmas tehnoloģiju iespējas. Kā speciāla un īpaši vajadzīga metode programmā tiek izmantota šāda: elektroniskie audio-vizuālie un multimediju līdzekļi lielākoties ideju un projektu prezentācijai. Šos līdzekļus izmanto kā auditorijās (datori, multimediju projektori), tā arī ārpusauditorijas apstākļos realizējot studentu projektos un radošus darbus (diktofoni, audioaparāturu, videokameras). Ir plašas iespējas izmantot arī individuālās konsultācijas, pielietojot mūsdienu e-tehnoloģijas (e-pasts, Skype); e-kursu apguve (Moodle), Web CT un/vai citas platformas (<http://do.psy.edu.lv>). Studentiem ir pieeja starptautiski citējamām datu bāzēm (EBSCO, Scopus, ScienceDirect) arī ārpus augstskolas telpām. Bez tam, BPMA „Eiropas ekonomika un bizness” programmā tiek izmantots “teletils” – datori, videokameras, e-pasts, Skype; Moodle, lai nodrošinātu informācijas pieejamību visu studiju formu studentiem.

Apgūstot e-tehnoloģijas, datora, videokameras un citu tehnisku līdzekļu pielietošanu, palielinās nākošā speciālista kompetence viņa darbības jomā. Svarīgu vietu mācību plāna realizācijā ieņem informācijas ieguves, apstrādes un izmantošanas elektroniskie līdzekļi, kontrolveida apmācības programmas, testi, izmantojot datoru, utt. šie līdzekļi kombinācijā ar Internetu tiek plaši izmantoti studiju darbā (kā piemēri – testi Loģikā u.c.). Šādas e-resursu un aparatūras izmantošana studiju mērķos ir nepieciešama divu iemeslu dēļ:

- ✓ tiek sniegta iespēja parādīt svarīgu studiju materiālu vizuāli interesantā veidā;
- ✓ studenti, klausoties vai skatoties materiālu, apgūst informatīvā produkta (reklāmas, prezentācijas) kvalitatīvas analīzes paņēmienus.

Interneta izmantošanai programmas apgūvē ir nozīmīga vieta tādēļ, ka studenti plaši izmanto kā palīgmācību līdzekļi (rakstu, monogrāfiju meklēšana, informāciju analīzei un studiju darbu izstrādei, sarakste ar pasniedzējiem, konsultēšanās ar kursa darbu un diplomdarbu vadītājiem, ar prakšu vadītājiem utt.). Jāsaprot, ka dators ir labs palīgs kontaktu veicināšanā ar nozares speciālistiem un citiem profesionāļiem speciālistiem.

Bieži izmantotas metodes programmā ir tālmācības studiju metodes (lekciju kursu e- un CD ieraksti, darba vietu aprīkošana ar Skype sistēmu utt.), kas dod iespēju nodrošināt kvalitatīvu izglītību arī nepilna laika studentiem, kas dzīvo Latvijas novados vai ārpus Latvijas.

Sociālā darba studiju programmas neatņemama sastāvdaļa ir aktīvā profesionālā prakse, kura norisinās dažādās organizācijās, kā arī dažādos Latvijas novados.

Studiju programma realizēšana īpaša loma tiek veltīta akadēmiskā personālā atlasē, lai sekmētu teorijas un prakses ciešu sasaisti, kā arī personālā sasniegumi pētniecībā, dalība konferencēs un citus pieredzes apmaiņas pasākumos. Studiju programmu realizē augsta līmeņa profesionāļi.

2.8. Vērtēšanas sistēma (izglītības kritēriji un vērtēšanas metodes studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, pārbaudes formas un kārtība)

Atskaites mācību gadā tika turpināts ieviest Boloņas konferencē ieteikto studentu sasniegumu vērtēšanas sistēmu, akcentējot uzmanību vērtēšanas rezultātu un salīdzināšanas objektivitātes nodrošināšanai.

Izglītības vērtēšanas pamatprincipi studiju programmā ir šādi:

- ✓ mācību procesa atklātības un caurskatāmības principu
- ✓ pozitīvo sasniegumu summēšanas princips;
- ✓ vērtējuma obligātuma princips;
- ✓ prasību skaidrības princips;
- ✓ vērtēšanā izmantots pārbaudes veidu dažādības princips;
- ✓ vērtējuma atbilstības princips.

Lai sasniegtu šos mērķus, no visām esošajām zināšanu kontroles organizācijas formām tika izraudzītas tādas metodes, kuras nodrošina studentu sasniegumu vērtēšanas nepārtrauktību, individualizāciju un objektivitātes paaugstināšanu.

Studentu zināšanu novērtēšanas galvenās formas ir noteiktas akreditētās studiju programmas mācību plānā.

Pie tām tiek pieskaitītas:

- ✓ *gala kontrole* – diplomdarba aizstāvēšana;
- ✓ *semestra kontrole* – eksāmenu un ieskaišu nolikšana semestra laikā apgūtajos priekšmetos, kursa darbu un prakses izpilde;
- ✓ *tekošā kontrole* – kontroldarbu, patstāvīgo darbu un referātu izpildes novērtēšana, kā arī piedalīšanās praktiskajās un semināru nodarbībās novērtēšana.

Diplomdarba aizstāvēšana

Šajā mācību gadā tika izdoti un izmēģināti jauni metodiskie norādījumi kvalifikācijas darbu izpildei. Profesionālās organizācijas tika veikta diplomdarbu tēmu neatkarīga ekspertīze. Tika palielināts Latvijā aktuālo tēmu īpatsvars. Katram diplomdarbam par obligātu prasību ir kļuvusi praktiskās daļas esamība.

Absolventu gala atestācijas komisijas sastāvā (priekšsēdētājs un ne mazāk kā puse tās sastāva) tiek iekļauti profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvji.

Semestra kontrole

Eksāmenu un ieskaišu pieņemšana rakstiskā veidā ļauj izmantot mūsdienu studentu zināšanu novērtēšanas tehnoloģiju pēc ECTS sasniegumu skalas. Ar šo mērķi vairākumā priekšmetu tika izstrādāti kontroltesti un citi individuāli uzdevumi. Jāatzīmē, ka šī darba daļa ir daudz grūtāka un rasa daudz lielāku laika patēriņu no akadēmiskā personāla puses. Un tas arī ir viens no iemesliem, kāpēc metodiskie materiāli nepārtraukti ir jāpilnveido un jāatjauno.

Pašreiz dažos priekšmetos šāda veida uzdevumu izstrāde pilnībā vēl nav pabeigta, tāpēc akadēmiskajam personālam ir ieteikts apvienot gan rakstisko, gan mutisko eksāmenu un ieskaišu pieņemšanas formu.

Eksāmena rakstiskā daļa tiek veikta testa veidā, kas aptver visu priekšmeta apjomu un ļauj pārbaudīt tā izpratni, mutiskajā eksāmena daļā ir iekļauti teorētiskie jautājumi, kā arī jautājumi par teorijas praktisko pielietojumu.

Lai paaugstinātu apmācības līmeni akadēmijā, tiek praktizēta ārvalstu augstskolu viesprofesūras aicināšana. Tie ir starptautiskā līmenī atzīti profesori un profesionāļi – praktiķi, kas novada pēdējās lekcijas un piedalās eksāmenu pieņemšanā attiecīgajās disciplīnās.

Apmācības individualizācija tiek veikta ar kursa darbu un citu patstāvīgo darbu apjoma palielināšanu mācību plānos. Studentiem ir sniegta ne tikai alternatīva tēmu izvēlē, bet arī paša priekšmeta, kurā rakstīt kursa darbu, izvēlē.

Pirmsdiploma prakses atskaites aizstāvēšana notika zinātniski praktiskajā konferencē, kurā katram studentam vajadzēja uzstāties ar īsu paziņojumu. Atzīmi par praksi noteica komisija, kuras sastāvā bija programmas direktors (priekšsēdētājs) un prakses vadītājs no institūta. Šāda prakses ieskaites vadīšanas koncepcija nodrošina mācību procesa atklātību un caurskatāmību.

Tekošā kontrole

Apmācības individualizācijas un studentu zināšanu novērtēšanas pareizības problēma tiek risināta diezgan efektīvi pateicoties individuālu uzdevumu ieviešanai gan neklātienē, gan vakara apmācības nodaļās.

Kontroldarbu un patstāvīgo darbu uzdevumu saturā tika rekomendēts iekļaut tādus, kas paredz studentos attīstīt analīzes, vispārinājuma, salīdzinājuma un situācijas prognozēšanas iemaņas.

Atskaites semestrī speciālajās disciplīnās popularitāti bija ieguvusi situāciju uzdevumu risināšana un darbs komandā.

2.9. Studiju programmas izmaksas

Plānojot studiju programmu izmaksas, programmu realizācijai tiek piešķirts aptuveni konstants, pat pamazām pieaugošs finansējuma apjoms, mērot relatīvi pret prognozētajiem programmas ieņēmumiem. Līdz ar to tiek nodrošināta stabila studiju programmu kvalitāte, vienlaicīgi nodrošinot arī ekonomisko efektivitāti.

2.10. Studiju programmas „Eiropas ekonomika un bizness” atbilstība profesionālās augstākās izglītības valsts standartam un profesijas standartam un citiem normatīvajiem aktiem augstākajā izglītībā

Studiju programma „Eiropas ekonomika un bizness” tika izstrādāta atbilstoši augstākās profesionālās izglītības standartam (Latvijas Republikas 2001. gada 20. novembra MK Noteikumi Nr. 481) un Augstskolu likumam.

2.10.1.tabula

Studiju programmas apjoma un struktūras salīdzinājums ar otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standarta prasībām

Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standarta prasības	Studiju programmas „Eiropas ekonomika un bizness” saturs
1. Programmas struktūras pamatdaļas: 1.1. studiju kursi – 122 KP 1.2. prakse ārpus izglītības iestādes – 26 KP 1.3. diplomdarbs – 12 KP	- studiju kursi 122 KP - prakses 26 KP - bakalaura darbs 12 KP
2. Studiju kursu obligāto saturu veido: 2.1. vispārizglītojošie studiju kursi 2.1.1. humanitāro un sociālo zinātņu teorētiskie kursi 2.1.2. humanitāro, komunikatīvo un organizatorisko pamatiemaņu attīstošie kursi – 20 KP 2.2. nozares teorētiskie pamatkursi, informācijas tehnoloģiju kursi – 36 KP 2.3. nozares profesionālās specializācijas studiju kursi – 60 KP 2.4. brīvās izvēles studiju kursi – 6 KP	2.1. vispārizglītojošie studiju kursi 2.1.1. humanitāro un sociālo zinātņu teorētiskie kursi 2.1.2. humanitāro, komunikatīvo un organizatorisko pamatiemaņu attīstošie kursi – 20 KP 2.2. nozares teorētiskie pamatkursi, informācijas tehnoloģiju kursi – 36 KP 2.3. nozares profesionālās specializācijas studiju kursi – 60 KP 2.4. brīvās izvēles studiju kursi – 6 KP
3. Programmas apjomam jābūt 160 KP	Programmā ir: 160 KP

Studiju programma izstrādāta atbilstoši otrā līmeņa profesijas standartam „Economists” (Reģ.numurs PS 0254, apstiprināts ar IZM 2004.g.20.apriļa rīkojumu Nr. 241 un saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2011.gada 21.marta sēdē protokols Nr.3)

Pēc 2013. gada akreditācijas programmā tika veiktas izmaiņas atbilstoši:

- ✓ akreditācijas komisijas izteiktajām rekomendācijām,
- ✓ jaunā 5. kvalifikācijas līmeņa ekonomista profesijas standarta prasībām,
- ✓ LR Ministru kabineta prasībām Nr. 347 un 348 un BPMA Senāta lēmumam par mācību procesa optimizāciju,
- ✓ mūsdienu (aktuālajai) situācijai Latvijas un ES valstu darba tirgū un tā attīstības perspektīvām.

Secinājums: BPMA Profesionālā bakalaura augstākās izglītības programma „Eiropas ekonomika un bizness” nodrošina profesijas standartā „Ekonomists” paredzēto zināšanu un prasmju apguvi, kā arī profesionālo kompetenču attīstīšanu.

2.11 Salīdzinājums ar vienu tāda paša līmeņa un tādām pašām studiju virzienam atbilstošu Latvijas un vismaz divām Eiropas Savienības valsts atzītu augstskolu vai koledžu studiju programmām

2.11.1. Salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām Latvijā

Otrā līmeņa augstākās profesionālās izglītības programmas ekonomikā ir vairākās Latvijas augstskolās, piem. Rēzeknes augstskolā, Sociālo tehnoloģiju augstskolā, Ekonomikas un kultūras augstskolā.

BPMA piedāvātā otrā līmeņa profesionālā bakalaura programma „Eiropas ekonomika un bizness” ir izstrādāta, ņemot vērā pēdējo 15 gadu Latvijas un ārvalstu augstskolu pieredzi ekonomikas programmu izveidē.

Latvijā esošo profesionālo ekonomistu sagatavošanas programmu apskats ļauj konstatēt šo programmu kopīgus elementus, ko nosaka profesijas specifika, profesijas standarta prasības un mūsdienu tulkošanas pakalpojumu sfēras situācijas īpatnības. Tomēr pastāv arī zināmās atšķirības prioritārajos mērķos un līdz ar to arī programmu uzbūvē.

BPMA Otrā līmeņa augstākās izglītības profesionālā bakalaura studiju programmas „Eiropas ekonomika un bizness” tika salīdzināta ar Rēzeknes augstskolas studiju programmu „Ekonomika” (Pielikums 2.).

Rēzeknes Augstskolas (RA) un Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskolas (BPMA) profesionālo programmu salīdzināšana parāda, ka tās ir līdzīgas piedāvāto disciplīnu apjoma, sastāva un satura ziņā. RA kredītpunktu skaits ir 160, to skaitā prakse – 26 un diplomdarbs – 12, BPMA kredītpunktu skaits – 160, to skaitā prakse – 26 un diplomdarbs – 12.

A un B blokos ietilpstošās programmas disciplīnas sava sastāva un satura ziņā ir pamatos identiskas. Ir daži priekšmeti, kas RA programmā veido atsevišķu disciplīnu, bet BPMA programmā ietverti kā sastāvdaļa citā disciplīnā. Piemēram, RA kurss, „Darba un komercietības” ietilpst BPMA kursā „Komercedarbības organizatoriskie un tiesiskie pamati”, “Eiropas darba tiesības”.

Neraugoties uz nelielajām atšķirībām, BPMA programma, tāpat arī RA programma, ļauj sagatavot speciālistus, kas ieguvuši sistemātiskās un kompleksas zināšanas ētiskajās normās, jurisprudencē, ekonomikā, finansēs, grāmatvedības uzskaitē un informācijas tehnoloģijās.

2.11.2. Salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām ārvalstīs

Salīdzinājumam ar ārzemju programmām izvēlētas divas analogiskas Eiropas programmas no Dānijas un Norvēģijas. Starp Dāniju un Latviju veiksmīgi notiek biznesa darījumi, kā arī biznesa darījumi tiek veikti starp Latviju un Norvēģiju.

Secinājums: Salīdzinājumā redzams, ka **University of Southern Denmark** (Pielikums 3.) mācību programma līdzīga BPMA programmai. Tāpat kā BPMA, Dānijas mācību programma ir veidota kā integrētie moduļi. Pastāv tikai viena atšķirība: viena Dānijas Universitātes mācību disciplīna atbilst 2-5 disciplīnām Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskolā. Turklāt vajag pievērst uzmanību tam, ka BPMA programma ir vairāk orientēta uz praktisko pieredzi.

Secinājums: salīdzinājumā redzams, ka **Norvēģijas Biznesa skolas** (Pielikums 4.) mācību programma līdzīga BPMA programmai. Tāpat kā BPMA, Norvēģijas mācību programma ir veidota kā integrētie moduļi. Pastāv tikai viena atšķirība: viena Norvēģijas Biznesa skolas mācību disciplīna atbilst 2-4 disciplīnām Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskolā. Turklāt vajag pievērst uzmanību tam, ka BPMA programmas ir vairāk orientētas uz praktisko pieredzi.

Rezumējums:

Veidojot BPMA piedāvātās programmas salīdzinājumu ar Eiropas augstskolu programmām jākonstatē:

1. BPMA programma “Eiropas ekonomika un business” tiek īstenota, ņemot vērā Eiropas pieredzi un esošos augstākās profesionālās izglītības standartus;
2. BPMA programma ir oriģinālā studiju programma, kas ir izstrādāta, ņemot vērā Latvijas intereses un tirgus situāciju;
3. Neskatoties uz atšķirībām, pastāv BPMA un citu augstskolu programmu sadarbības iespējas dažādās jomās (studentu apmaiņa, vieslektoru apmaiņa, sadarbība pētnieciskajos un studiju projektos);
4. BPMA piedāvātā programma nodrošina nepieciešamo teorētisko zināšanu un profesionālās sagatavošanas līmeni, kā arī sniedz studentiem iespēju turpināt izglītību atbilstošajās maģistrantūras programmās, to skaitā arī Eiropas augstskolās;
5. BPMA programmā liela uzmanība tiek pievērsta instrumentālām disciplīnām, tādām, kā Datotehnoloģijas ekonomikā, Informāciju sistēmas ekonomikā, Ekonometrika, Starptautiskie grāmatvedības standarti, Audits un revīzija;

6. BPMA programma ir vairāk orientēta uz praktisko pieredzi;
7. BPMA programma pēc satura pārsvarā ir līdzīga Eiropas augstskolu programmām. Programma atbilst ES bakalaura programmām ekonomikas un biznesa vadības jomā.

2.12. Informācija par studentiem:

2.12.1. tabula

Programmas kopējā statistika

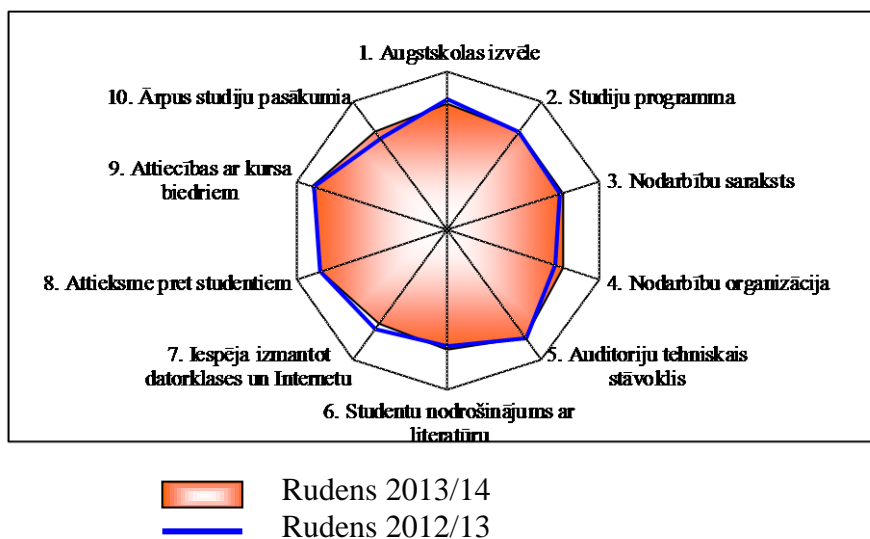
Mācību gads	Imatrikulēti	Kopējais studentu skaits
2013./2014.	6	30

Absolventu skaits:

2013./2014. - 6

2.13. Studējošo aptaujas un to analīze

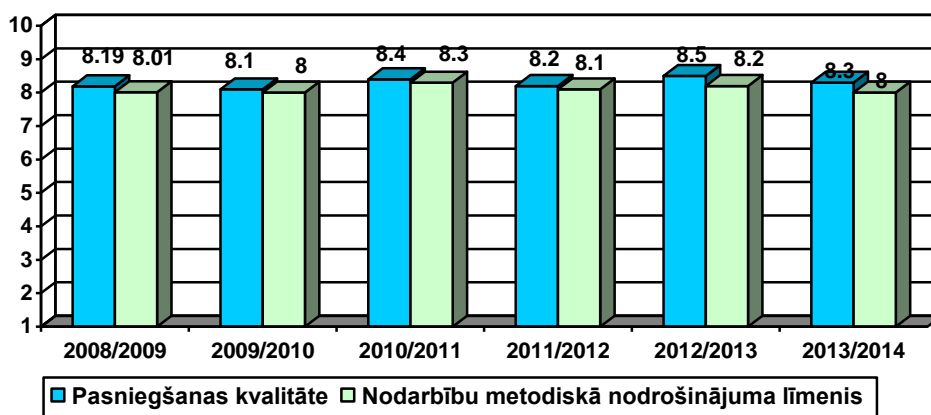
Katra semestra beigās Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskola organizē aptauju, lai sekmētu studiju procesa pilnveidi. Studentiem tiek izdalītas anketas, kuras ir anonīmas un dati tiek apkopoti un publiskoti. Nozīmīgi salīdzināt radījumus un izvērtēt, ko pilnveidot studiju procesā. Tas sniedz iespēju izdarīt ne tikai operatīvus secinājumus, bet arī kontrolēt rādītāju dinamiku, teiksim, pasniedzēju reitingu.

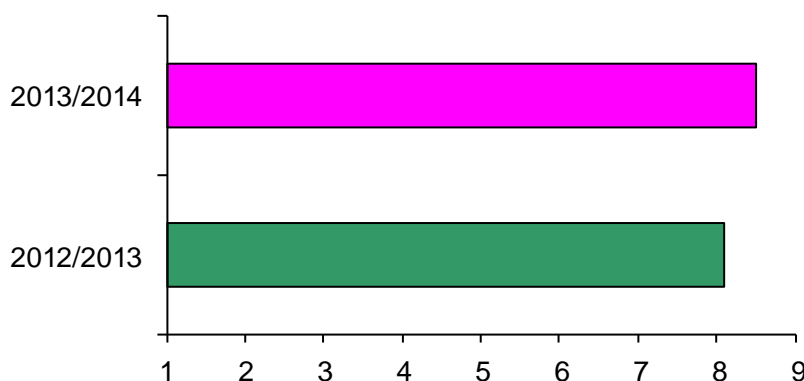
Zīm. 2.13.1. Studentu apmierinātības līmenis ar mācībām BPMA studiju programmā

2.13.1. Zīmējumā ir parādīti anketēšanas rezultāti 2012./2013.- 2013./2014. m.g., tajās studenti vērtē studijas augstskolā pēc 10 parametriem un 10 baļļu sistēmā, kur 10 ir visaugstākais rādītājs (izcili). Kā redzams shēmā, anketēšanas rezultāti ir stabili: studenti novērtē studēšanu programmā kā ļoti labi organizētu mācību procesu, to pazemina divi rādītāji: ārpus studiju pasākumi, kā arī datorklašu stāvoklis un iespējas izmantot WiFi.

Pārskata periodā studējošie pozitīvi vērtēja docētāju darbu. (2.13.2.zīm.) Priekšmetu pasniegšanas kvalitātes vidējais vērtējums ir 8,3 punkts, nodarbību metodiskā nodrošinājuma līmenis – 8,1. Studenti atzinīgi novērtējuši pasniedzējus, kuri paši sagatavojoši mācību līdzekļus un/vai izdales materiālus studiju priekšmetu apgūšanai. Galvenie ieteikumi studiju programmas uzlabošanai no studentu puses saistīti ar nodarbību satura pietuvināšanu aktuālajām aktivitātēm tirgū, mācību literatūras vienību skaita palielināšanu. Atsevišķiem pasniedzējiem bija ieteikums vairāk izmantot audiovizuālos uzskates līdzekļus un datoru, projektoru. Studējošo aptaujas anketu rezultāti tiek analizēti studiju programmas, administrācijas sēdēs, nepieciešamības gadījumā piesaistot studējošo pašpārvaldes pārstāvjus.

Zīm. 2.13.2. Studentu salīdzinošais novērtējums pasniegšanas kvalitātei BPMA studiju programmā

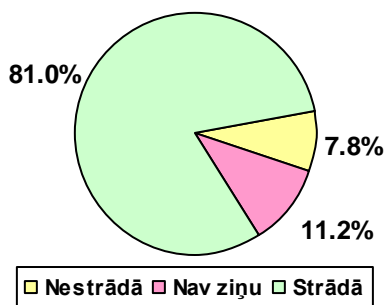

Zīm. 2.13.3. Studentu aptaujas kopējās atzīmes dinamika

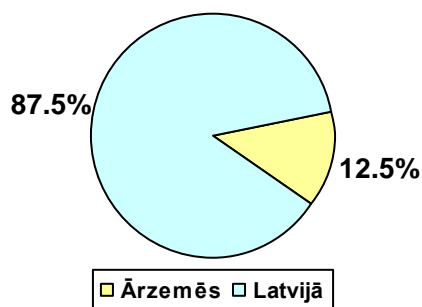
2.14. Absolventu aptaujas un to analīze

Augstskolā pastāvīgi tiek veikta absolventu anketēšana ar mērķi apsekot viņu darbā iekārtošanu. No 2007. gada mūsu programmai ir bijuši 84 absolventi, un viņu darbiekārtosnās ir sekojoša:

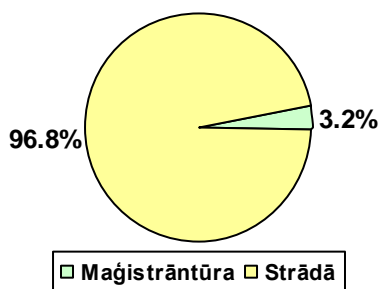
1. vairāk par 80% no programmas absolventiem strādā:

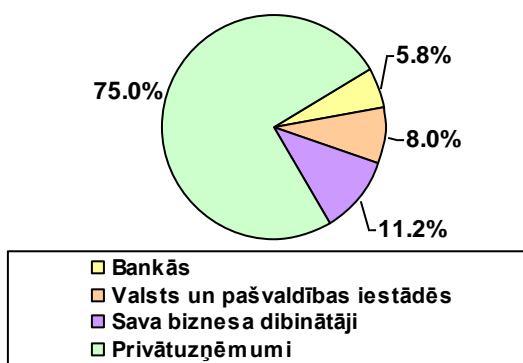
2. 12.5% no programmas absolventiem ir aizbraukuši no Latvijas, taču viņu profesionālā darbība ir saistīta ar menedžmentu, personīgo biznesu:

3. 3.2% no programmas absolventiem turpina studijas maģistrantūrā:

4. programmas absolventi strādā dažādās sfērās un amatos:

5. par 8 absolventiem nav informācijas (9,5%).

2013.gada februārī tika veikta Programmas **absolventu aptauja**. Aptaujā piedalījās 2007.-2012.gada absolventi. Aptaujas rezultāti liecina par to, ka:

- 91% no absolventiem uzskatā sevi par konkurentsposējīgo darba tirgū un atzina, ka studiju programma ir nodrošinājusi starptautiskiem standartiem atbilstošu konkurētspējīgu izglītību;
- 77% no absolventiem uzskatā, ka studiju laikā iegūtās zināšanas un prasmes viņiem pilnībā noderīgas viņu pašreizējā darbā, 23% - ka noderīgas tikai daļēji;
- 73% absolventu norādīja, ka studiju laikā ir veicināta interese par turpmāko izglītošanos;
- Tai pašā laikā, absolventi ieteica vairāk izmantot informācijas un telekomunikāciju tehnoloģijas mācību procesā un komunikācijā starp pasniedzēju un studējošajiem.

Kopumā absolventi visnotaļ pozitīvi novērtē savu sagatavotību darbam. Tomēr daudzi absolventi pēc ekonomista profesijas apgūšanas, plāno, izvēloties maģistrantūru, papildināt savas kompetences ar citām zināšanām un prasmēm, apgūstot, teiksim, cilvēku resursu vadīšanu vai MBA.

2.15. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā

Studiju programmas vadība pamatojas uz demokrātiskuma principiem, kurus nodrošina BPMA Nolikums par augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanu (iekšējā kvalitātes vadības sistēma) (APSTIPRINĀTS BPMA Senāta sēdē 2012. gada 7. novembrī, protokols Nr. 12/04).

BPMA nolikumā ir skaidri noteiktas administratīvā, akadēmiskā personāla un studentu funkcijas un savstarpējās attiecības. Studenti kā Programmas padomes un kā Studentu pašpārvaldes locekļi piedalās lēmumu pieņemšanas procesā. Regulāri (katru semestri) notiek studentu aptaujas, kuru rezultāti tiek apspriesti Programmas padomē, kā arī tiek pieņemti lēmumi par studiju procesa izmaiņām un pilnveidošanu.

Visas atskaites ar studentu pašvērtējumu un darbadevēju vērtējumu tiek apspriestas konferencēs, kā arī programmas realizācijas procesā tiek veiktas atbilstošas izmaiņas.

2.16. Pasākumi programmas pilnveidošanai

1. Tika precizēti programmas attīstības mērķis, uzdevumi un studiju rezultāti mūsdienu posmā.
2. Tika pārstrādāti un pilnveidoti programmas lasāmo kursu apraksti: disciplīnas daļā tika precizētas zināšanas, prasmes un kompetences, ko studenti saņems to apgūšanas laikā.
3. Turpināta pasniedzēju apmācība angļu valodasursos un pēc MOODLE sistēmas.
4. Zinātniski pētnieciskā darbībā: aktīvākā pasniedzēju piedalīšanās, zinātniskās konferencēs un rezultātu publikācijās starptautiskos izdevumos.

Studiju programmas attīstības plāns

Pasākumu veids	Izpildes termiņi	Atbildīgās institūcijas (personas)
1. Studiju procesa kvalitātes paaugstināšana		
1.1. Studiju kursu apraksta aktualizācija	Katru studiju gadu līdz studiju gada sākumam	Studiju programmas direktore, Pasniedzēji
1.2. Aktīvāk iesaistīt noteiktas nozares speciālistus (profesionāļus) studiju kursu docēšanā, palielinot organizēto vieslekciju u.c. pasākumu skaitu	Katru studiju gadu	Studiju programmas direktore, BPMA rektore
1.3. Izstrādāt savus mācību līdzekļus visos speciālajos priekšmetos; veicināt grāmatu, brošūru, lekciju konspektu sagatavošanu un publicēšanu.	Katru studiju gadu	Studiju programmas direktore, Pasniedzēji
1.4. Aktīvāk iesaistīt studējošos un akadēmisko personālu zinātniskā un pētniecības darbā, <ul style="list-style-type: none"> ▪ piedalīties BPMA studentu zinātniski praktiskajā konferencē; ▪ motivēt sagatavot publikāciju BPMA zinātnisko rakstu krājumam. 	Katru studiju gadu	Studiju programmas direktore, Pasniedzēji BPMA Valde
1.5. Turpināt gatavot un aktualizēt lekciju materiālus e-studijām	Katru studiju gadu	Studiju programmas direktore, Pasniedzēji
2. BPMA personāla kvalifikācijas celšana		
2.1. Turpināt iesaistīt docētājus BPMA organizētajos semināros un treniņos	Katru studiju gadu	BPMA rektore, Studiju programmas direktore
2.2. Organizēt pieredzes apmaiņas braucienus un lekciju vadīšanu ārvalstu augstskolās	Atbilstoši iespējām	BPMA rektore, Studiju programmas direktore
3. Materiāli tehniskās bāzes attīstība		
3.1. Paplašināt BPMA bibliotēku ar jaunāko literatūru	Katru studiju gadu	BPMA Valde, studiju programmas direktore
3.2. Izvērtēt studējošo un BPMA personāla vajadzības un nodrošināt pieslēgumu nepieciešamām datu bāzēm	Pēc vajadzības	BPMA rektore, Studiju daļa, studiju programmas direktore
3.3. Pilnveidot studiju procesa tehnisko nodrošinājumu	Katru studiju gadu	BPMA rektore, BPMA Valde
3.4. Palielināt datoru skaitu, aprīkojot papildus datora klasi	2014./2015.m.g. un turpmāk pēc vajadzības	BPMA rektore, BPMA Valde
3.5. Telpu paplašināšana	2014./2015.m.g. un turpmāk pēc vajadzības	BPMA rektore, BPMA Valde
4. Starptautiskā sadarbība		
4.1. Turpināt organizēt vieslekcijas, iesaistot ārzemju speciālistus	Katru studiju gadu	BPMA rektore, Studiju programmas direktore
4.2. Turpināt organizēt starptautiska līmeņa konferences	Reizi trīs gados	BPMA rektore, Studiju programmas direktore
4.3. Turpināt sadarbību ar ārvalstu augstskolām	Katru studiju gadu	BPMA rektore, Studiju programmas direktore
4.4. Turpināt starptautiskās studējošo un akadēmiskā personāla apmaiņas programmas	Katru studiju gadu	BPMA rektore, Studiju programmas direktore

Studiju virziena direktore:

Dr.sc.ing., as.prof. Ž.Caurkubule